

Univerzita Karlova v Praze
Filozofická fakulta

Zápis o části státní závěrečné zkoušky
Obhajoba závěrečné práce

Student: Bc. Johana Borovanská
Datum narození: 26.08.1984
Identifikační číslo studenta: 39218486

Typ studijního programu: navazující magisterské
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Zaměření:
Identifikační číslo studia: 287646
Datum zápisu do studia: 25.09.2009

Název práce: Vina a odpuštění
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Obor práce: Filozofie
Vedoucí práce: doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D.
Oponent(i): Mgr. Václav Němec, Ph.D.

Datum obhajoby : 17.09.2014 **Místo obhajoby :** Praha
Termín: řádný
Průběh obhajoby:

Uchazečka představila téma práce, jímž je vina, lítost a odpuštění. Problém zkoumá pomocí Jaspersovy Otázky viny, který předkládá čtyřčtetnou klasifikaci viny. To je doplněno fenomenologickou analýzou viny, lítosti a odpuštění u Steinbocka, jenž vychází z Jasperse, ale jeho úvahy dále rozvíjí. Jankélévitch pak na rozdíl od Steinbocka promýšlí problém odpuštění z pozice odpouštějícího, nikoli viníka. Autorka představila Jaspersovo dělení různých typů viny. U Steinbocka jsou podle ní důležité dva pojmy: výkon a druhý. Výkon je předmětem viny a má časový charakter. Vina je interpersonální. Vina dává možnost sebekritiky jako přerušení kontinuity zkušenosti a postavení se před sebe sama. Lítost má imanentní a transcendentní rozměr. Odpuštění je rozvinutím lítosti. Jankélévitch definuje znaky odpuštění: je událostí, darem a vztahem k druhému. Omluva vyžaduje pochopení na rozdíl od odpuštění viny. Odpuštění implikuje dva imperativy: lásku k bližnímu a nenávisť ke zlu.

Vedoucí: Předností je představení rozlišení viny z různých perspektiv a koherentní fenomenologický výklad tématu. Práci však chybí jasný závěr, který by shrnul, k čemu autorka dospěla. Zajímavá je interpretace metafyzické viny. Určité nejasnosti však panují v otázce, jak je tomu s vinou přeživších. Je to vina pouze pociťovaná nebo ontická? Zdařilá je kritika Steinbockova pojetí stupňování viny.

Oponent hodnotí kladně strategii práce. Práce obsahuje řadu dílčích zajímavých analýz. Autorce nejde jen o interpretaci, ale o projasňování fenoménů. Pozitivně hodnotí též zasazení viny do

temporality existence u Steinbocka v autorčině interpretaci. Obecná námitka: interpretací výkon není vždy přesvědčivý, často sklouzává do pouhého referátu. Nejslabší je výklad Jasperse. Nedostatečně je pojednána zejména kategorie politické viny. Autorka se chybně domnívá, že následkem politické viny může být trest. Zkreslení je patrně dáno převzetím Steinbockovy perspektivy. Druhá námitka: měly být více zohledněny jiné texty, např. Ricoeurova kritika Jasperse a Jasperovy filosofické spisy, kde je vina pojata jako mezní situace, což by poskytlo spolehlivější bázi k filosofickému uchopení fenoménu viny. Autorčiny závěry jsou někdy unáhlené. Jinak oprávněná kritika Steinbocka vede k odmítnutí různé intenzity viny, ačkoli různá intenzita viny patří k naší zkušenosti (upozorňuje na to ostatně i Ricoeur).

Klasifikace obhajoby:

velmi dobře

Předseda komise:

Mgr. Václav Němec, Ph.D. (přítomen)

Členové komise:

Dr. habil. Jindřich Karásek, Dr. (přítomen)

doc. PhDr. Karel Thein, Ph.D. (přítomen)